

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ**

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

**МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ,
АСПІРАНТІВ, СПІВРОБІТНИКІВ ТА СТУДЕНТІВ**

(Суми, 21-22 квітня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет
2016

4. Kobyakova I. Expressiveness of Blurbs: Syntactic Level [Текст] / I. Kobyakova, G. Chulanova // Development of language systems in the context of accelerated dynamics of public relations. – London: IASHE, 2015. – P. 18-20

СИНХРОННИЙ ПЕРЕКЛАД

Рожченко Д., студ. гр. ПР-31
(Сумський державний університет),
Жулавська О. О., канд. філол. наук, доцент кафедри ГФ
(Сумський державний університет)

Провідний вчений в галузі теорії перекладу, В. М. Комісаров писав: «Велику потребу в перекладах та перекладачах викличе подальше поширення міжнародних контактів, обмін в галузі культури, спорту, туризму, проведення різних міжнародних форумів, зустрічей та переговорів, не кажучи вже про представництво нашої країни в численних міжнародних організаціях, урядових і неурядових».

Проте, дивно, до якої міри самі учасники міжнародних зустрічей і контактів недостатньо розуміють або недооцінюють роботу тих, хто дає їм можливість не тільки спілкуватися і пізнавати один одного, але і розробляти та підписувати документи та договори.

Для того, щоб ступінь достовірності в синхронному перекладі була якомога вищою, необхідно перш за все добре уявляти собі тему (предмет), яка обговорюється на цьому форумі, семінарі або круглому столі. Вивчення не тільки термінології, але й суті справи є для синхроніста обов'язковою умовою.

Синхронного перекладача для його ефективної роботи потрібно ізолювати від шуму залу засідань, а його мову зробити доступною кожному реципієнту (слухачу). Так виникли кабінки синхроністів і вбудовані в крісла делегатів телефонні установки, що дозволяють вибирати їм ту мову, яку вони найкраще розуміють. Як правило, такі установки передбачають 5-6 робочих мов.

Робота перекладача в режимі синхронності вимагає постійної мобілізації уваги і безперервного говоріння. Це призводить до того, що через 20-30 хвилин перекладу у синхроніста з'являється втома артикулярного апарату, мова стає вялою, знижується самоконтроль і виникають помилки. Саме з цієї причини режим роботи синхронних перекладачів припускає, як мінімум сорокахвилинний відпочинок після двадцяти хвилин роботи, а отже, і створення груп або команд у складі 3-4 чоловік для кожної кабінки.

Складність синхронного перекладу пов'язана з реакцією перекладача, а точніше, з його реактивністю. Синхроніст змушений щомиті миттєво реагувати на сприйняті на слух слова. Саме тому синхронний переклад відлякує повільних людей, хоча вони і чудово володіють іноземною мовою. Знання двох або кількох мов не є неодмінною умовою успіхів синхронного перекладача. Такою умовою, скоріше, є наявність у нього неодмінного запасу еквівалентних пар лексичних одиниць, пов'язаних між собою знаковим зв'язком, що дозволяє перекладати не через аналіз і синтез, а в плані моделі «стимул-реакція», тобто не через мислення, а через умовні рефлекси. Синхронний переклад, без сумніву, є найбільш трудомістким і складним з усіх видів перекладу. Існує також кілька видів синхронного перекладу.

Найпоширенішим різновидом є синхронний переклад «на слух», коли перекладач сприймає, як правило, через навушники безперервну мову оратора і здійснює переклад блоками по мірі надходження інформації.

Другий, менш поширений, але також досить затребуваний різновид синхронного перекладу - це так званий «переклад з листа» з попередньою підготовкою чи без неї. Перекладач завчасно отримує письмовий текст промови оратора і, вносячи необхідні корективи по ходу розгортання мови, переводить у відповідності з наданими матеріалами. Цей переклад є видом усного перекладу, що наближається до письмового, тому що інформація сприймається не на слух, а зорово, у вигляді тексту (статті, листа, факсу і т. д.), але вона озвучується перекладачем. При цьому перекладі, аналіз і синтез відбуваються одночасно, як при усному перекладі.

Мабуть, найважча роль випадає на долю синхроніста, коли йому доводиться мати справу з невизначеними або надшвидкісними джерелами перекладного мовлення. Йдеться, зокрема, про відеофільми і коментарі до слайдів, які в якості наочних посібників все частіше і частіше використовуються сьогодні на міжнародних конференціях. Щоб працювати безпомилково в такому темпі перекладачеві доводиться звертатися з проханням подивитися до початку засідання відеозапис або отримати текст сценарію.

Мовна компресія, опущення і додавання матеріалу, синекдоха та метонімія, використання антонімів та семантичних еквівалентів та граматична інверсія - основні прийоми роботи синхроніста. Всі вони зводяться до основного завдання синхронного перекладача, а саме: скоротити словесний матеріал і одночасно передати його, не

спотворивши загальний зміст. Дослідження процесу перекладацького відтворення живої мови показують, що синтаксис при синхронному перекладі завжди простіше, а середня довжина речення завжди коротша, ніж при письмовій обробці того ж самого тексту.

Займалися даним питанням: В. І. Єрмолович, Г. В. Чернов, І. А. Зимова, О. Д. Швейцер.

СЕКЦІЯ 3

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ (РОСІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ)

УЗБЕКСКИЕ ЭКВИВАЛЕНТЫ РУССКИХ ПОСЛОВИЦ И ПОГОВОРК С КОМПОНЕНТОМ «ДОБРО»

Чернышова Т. Г., *преподаватель*
(Сумский государственный университет)

Пословицы и поговорки являются короткими изречениями о жизни и быте народа. Они отражают пройденный опыт, переданный от старших поколений к младшим в виде своеобразного вывода. Являясь малым литературным жанром, они имеют глубокий смысл. Большинство пословиц и поговорок не теряют своей актуальности и в наше время. «Пословицы – это цвет народного ума, самобытной стати, это житейская народная правда, своего рода судебник, никем не судимый», – так писал В. Даль [1].

С философской точки зрения, добро – это одна из важнейших этических категорий, которая употребляется для характеристики положительных нравственных ценностей. Она противоположна понятию зла и выражает бескорыстное желание совершить благой поступок в пользу другого человека.

На антонимических парах добро – зло и строится множество пословиц и поговорок как в русском, так и в узбекском языке. Пословицы, связанные с понятием добра, в русском и узбекском языке указывают на то, что человек совершает добро бескорыстно и не стремится рассказать всем о сделанном. Такие русские пословицы, как: *кто добро творит, тому Бог отплатит; добрая слава до порога, а худая за порог; доброе дело само себя хвалит; добро тогда будет добро, когда люди похвалят; доброе молчание – чем не ответ; доброе смолчится, худое молвится; доброму добрая и слава; добрым быть – добрым и слыть; доброе семя – добрый и всход* указывают на то, что